

**Clarificări furnizate de Grupul de lucru pentru
transpunerea Directivei privind cerințele de capital (CRDTG) cu implicații asupra
Regulamentului BNR – CNVM nr. 14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit
pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard**

Referință	<i>Regulamentul BNR – CNVM nr. 14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, art.24-25, art.26-28 și art.57</i>
Problemă	Expuneri pe termen scurt și ratinguri distincte pe termen scurt
Nr. crt.	1 (Q 149 CRDTG)
Întrebare	<p>La determinarea ponderilor de risc pentru expunerile față de instituții, pe baza metodei de evaluare externă a calității creditului, potrivit abordării standard, prin art. 26-28, 57 și 82-85, regulamentul prevede reguli clare pentru expunerile pe termen scurt și pentru ratingurile distincte pe termen scurt. Cu toate acestea, regulamentul nu precizează ce se înțelege prin rating distinct pe termen scurt, respectiv expunere pe termen scurt. De asemenea, sunt utilizați, în mod explicit, și alți termeni referitori la expunerile față de instituții, astfel: expuneri cu scadență inițială efectivă de trei luni sau mai mică (art. 25) și expuneri cu scadență reziduală de până la trei luni inclusiv (art.26 și art.29). Lipsa definițiilor acestor termeni sau a oricărei legături cu alți termeni utilizați în cadrul regulamentului poate da naștere la confuzii sau poate conduce la interpretări diferite.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Expresia “expuneri pe termen scurt față de instituții” este echivalentă cu expresia “expuneri față de instituții cu scadență inițială efectivă de trei luni sau mai mică”? Dacă nu, există vreo legătură între cele două expresii? 2. Care este semnificația expresiei “ratinguri distincte pe termen scurt” și care este legătura cu expunerile pe termen scurt față de instituții? <p>Nu este clar dacă, în cadrul tabelelor nr.3 și 4 (art.24 și art. 25), ratingurile sunt cele corespunzătoare unei anumite expuneri (atribuite în conformitate</p>

	<p>cu prevederile art.78-81) sau unei anumite instituții. Dacă este vorba de ratinguri aferente expunerii, cum ar trebui citite prevederile art. 24 alin.(2) și art. 25 alin.(2)? Dacă este vorba de ratinguri aferente instituției, se iau în considerare ratingurile specifice emisiunii? Care este tabelul potrivit căruia se vor atribui ponderile de risc corespunzătoare ratingurilor specifice emisiunii, în acest caz?</p>
<p>Răspuns</p>	<p><i>1. Expresia “expuneri pe termen scurt față de instituții” este echivalentă cu expresia “expuneri față de instituții cu scadență inițială efectivă de trei luni sau mai mică”? Dacă nu, există vreo legătură între cele două expresii?</i></p> <p>Termenii nu sunt sinonimi. Expunerile pe termen scurt față de instituții, în sensul art.57, sunt acele expuneri pentru care este disponibil un rating specific pe termen scurt furnizat de o instituție externă de evaluare a creditului nominalizată. Este de menționat ca prezumția care operează este aceea ca ratingurile pe termen scurt furnizate de instituțiile externe de evaluare a creditului sunt întotdeauna specifice expunerilor respective, și nu debitorului/emitentului fata de care se inregistrează expunerile.</p> <p>În contextul expunerilor față de instituții, art.26 – 28 stabilesc modul în care ponderea de risc pentru o anumita expunere cu scadenta initiala efectiva de trei luni sau mai mica, pondere determinata potrivit art.25 (tratamentul general aplicabil expunerilor pe termen scurt), trebuie modificata avand in vedere existenta unor rating-uri distincte pe termen scurt (utilizate potrivit art.57), specifice altor expuneri inregistrate fata de debitorul fata de care se inregistreaza expunerea care a fost initial ponderata la risc potrivit art.25.</p> <p><i>2. Care este semnificația expresiei “ratinguri distincte pe termen scurt” și care este legătura cu expunerile pe termen scurt față de instituții?</i></p> <p>A se vedea răspunsul de la pct.1.</p> <p><i>3. Nu este clar dacă, în cadrul tabelelor nr.3 și 4 (art.24 și art. 25), ratingurile sunt cele corespunzătoare unei anumite expuneri (atribuite în conformitate cu prevederile art.78-81) sau unei anumite</i></p>

	<p><i>instituții. Dacă este vorba de ratinguri aferente expunerii, cum ar trebui citite prevederile art. 24 alin.(2) și art. 25 alin.(2)? Dacă este vorba de ratinguri aferente instituției, se iau în considerare ratingurile specifice emisiunii? Care este tabelul potrivit căruia se vor atribui ponderile de risc corespunzătoare ratingurilor specifice emisiunii, în acest caz?</i></p> <p>Ponderile de risc din tabelele nr.3 și 4 se aplică atât expunerilor pentru care sunt disponibile ratinguri specifice expunerilor cât și ratinguri ale debitorilor, în afară de cazul în care, potrivit art.27 - 28, se utilizează ratingurile distincte pe termen scurt. Art. 78 – 81 stabilesc regulile de aplicare în cazul ratingurilor emitenților, respectiv ale emisiunilor. Prevederile art. 24 alin.(2) și art. 25 alin.(2) referitoare la tratamentul expunerilor față de instituții pentru care nu este disponibil un rating se aplică doar în situația în care nu se utilizează ratinguri specifice emisiunii sau emitentului, potrivit art.78 - 81.</p>
--	---

Referință	<i>Regulamentul BNR – CNVM nr. 14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, art.24-25, art.26-28 și art.57</i>
Problemă	Expuneri pe termen scurt
Nr. Crt.	2 (Q 229 CRDTG)
Întrebare	Se pornește de la ipoteza ca prevederile art.57 referitoare la expunerile pe termen scurt fata de institutii si societati au in vedere expunerea in sine, si nu scadenta tranzactiei care genereaza expunerea. In conditiile in care un rating pe termen scurt nu este disponibil, devin aplicabile prevederile art.24-25 si 26-28. Art. 25 alin.(1) se aplica expunerilor fata de institutii “cu scadenta initiala efectiva de trei luni sau mai mica”. Cu toate acestea, art.26 prevede ca “daca nu sunt disponibile ratinguri distincte pe termen scurt, tuturor expunerilor cu scadenta reziduala de pana la trei luni inclusiv li se aplica tratamentul general pentru expunerile pe termen scurt prevazut la art.25

	alin.(1). Aceasta pare sa fie in conflict cu art. 25 alin.(1) care are in vedere scadenta initiala. Astfel, daca nu este disponibil un rating pe termen scurt, tratamentul prevazut de art.25 alin.(1) se va face prin utilizarea scadentei initiale sau a scadentei reziduale?
Răspuns	Daca nu sunt disponibile ratinguri distincte pe termen scurt, tuturor expunerilor cu scadenta reziduala de pana la trei luni inclusiv li se aplica tratamentul prevazut la art.25 alin.(1). A se vedea, de asemenea, si raspunsul la intrebarea nr.2.

Referință	<i>Regulamentul BNR – CNVM nr. 14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, art. 4 alin.(2) și Regulamentul BNR – CNVM nr. 15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating, art.16 alin.(1)</i>
Problemă	Limitele aferente clasei de expuneri de tip retail
Nr. Crt.	3 (Q39 CRDTG)
Întrebare	Potrivit art.4 alin.(2) lit.b) din <i>Regulamentul BNR – CNVM nr. 14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard</i> , creantele sau creantele potientiale garantate cu proprietati imobiliare locative carora li se aplica tratamentul prevazut la art.35, sunt excluse din clasa expunerilor de tip retail. Potrivit art.4 alin. 2 lit. c), suma totala datorata institutiei de credit, de catre debitor sau de catre grupul de clienti aflati in legatura, din care acesta face parte, nu depaseste 0.2% din valoarea intregului portofoliu de expuneri de tip retail. De asemenea, potrivit art.4 alin.(2) lit.d), suma totala datorata institutiei de credit, societatilor mama si filialelor institutiei de credit, de catre debitor sau de catre grupul de clienti aflati in legatura, nu trebuie sa depaseasca echivalentul in lei a 1 milion EUR, potrivit informatiilor detinute de

	<p>instituitia de credit.</p> <p>Se au in vedere expunerile garantate cu ipoteci asupra proprietatilor imobiliare locative care nu indeplinesc criteriile prevazute la art.35, in sa sunt indeplinite conditiile prevazute de art.4 alin.(2) pentru a fi incadrate in clasa expunerilor de tip retail. Cum trebuie interpretata excluderea creantelor sau a creantelor potentiale garantate cu proprietati imobiliare locative si cum trebuie tratate expunerile garantate cu ipoteci care indeplinesc doar conditiile prevazute de art.4 alin.(2)? Astfel de expuneri se includ in clasa creantelor sau creantelor potentiale de tip retail (ceea ce presupune aplicarea ponderii de risc de 75%) excluzandu-se de la calcularea limitelor prevazute la art.4 alin.(2) lit.c) si d)? Cu alte cuvinte, limitele respective pot fi depasite cu sumele reprezentand valoarea expunerilor astfel garantate?</p>
<p>Răspuns</p>	<p>Creantele sau creantele potentiale garantate cu proprietati imobiliare locative nu se iau in calcul la verificarea limitelor prevazute de art.4 alin.(2), lit.c) si d) din <i>Regulamentul BNR – CNVM nr. 14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru institutiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard</i>, respectiv de art. 16 alin.(1) din <i>Regulamentul BNR – CNVM nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru institutiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating</i>.</p> <p>Aceasta excludere acopera toate expunerile astfel garantate, nu numai pe acelea care îndeplinesc condițiile prevăzute de art.35 din <i>Regulamentul BNR – CNVM nr. 14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru institutiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard</i>, și are în vedere doar scopul calculării limitelor mai sus menționate.</p> <p>Creanțele sau creanțele potențiale garantate cu proprietăți imobiliare locative vor fi ponderate la risc, în mod normal, în funcție de caracteristicile lor.</p> <p>Răspunsul la întrebarea nr.4 clarifică aspectele legate de ponderarea la risc a expunerilor garantate cu proprietăți imobiliare locative.</p>

Referință	<i>Regulamentul BNR – CNVM nr. 14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, art. 4 alin.(2) și art. 38</i>
Problemă	Expuneri garantate cu ipoteци asupra proprietatilor imobiliare locative
Nr. Crt.	4 (Q124 CRDTG)
Întrebare	<p>În ceea ce privește expunerile garantate cu proprietati imobiliare locative care nu indeplinesc conditiile prevazute la art.38 pentru a li se aplica ponderea de risc de 35%, regula generala consta in aplicarea, potrivit art. 34, a ponderii de risc de 100%? Sau, exista posibilitatea de a testa in continuare expunerile, pentru a stabili daca sunt indeplinite criteriile prevazute la art.4 alin.(2) pentru a fi incadrate in clasa expunerilor de tip retail, si in consecinta pentru a li se aplica ponderea de risc de 75%?</p> <p>Avand in vedere raspunsul la intrebarea nr.3 (Q39 CRDTG), se poate intelege ca expunerilor garantate cu proprietati imobiliare locative, expuneri care indeplinesc criteriile prevazute la art.4 alin.(2), li se poate aplica ponderea de risc de 75% in ciuda faptului ca expunerile respective nu sunt supuse limitelor prevazute la art.4 alin.2 lit.c) și d). Rezulta ca ponderea de risc de 75% poate fi aplicata expunerilor garantate cu proprietati imobiliare locative, indiferent de valoarea expunerii. In plus, potrivit art.34, ponderea de risc de 100% se aplica doar expunerilor garantate cu proprietati imobiliare locative care nu indeplinesc conditiile prevazute la art.35 și art.4 alin.(2). Cu alte cuvinte, regula generala, respectiv aplicarea ponderii de risc de 100% in cazul mai sus mentionat nu are aplicabilitate, deoarece in conditiile neindeplinirii prevederilor art.38, expunerilor garantate cu proprietati imobiliare locative li se va aplica ponderea de risc de 75%.</p>
Răspuns	<p>In continuarea raspunsului la intrebarea nr.3 (Q39 CRDTG), cele precizate mai jos clarifica regula de ponderare la risc a expunerilor garantate cu proprietati imobiliare locative.</p> <p>Potrivit art. 34, expunerilor incadrate, potrivit art.4 alin.(1), in clasa de expuneri “creante sau creante potentiale garantate cu proprietati imobiliare”, li se aplica ponderea de 100%, daca nu sunt indeplinite conditiile pentru</p>

	<p>aplicarea ponderilor de risc de 35%, respectiv 50%. Daca astfel de expuneri pot fi asimilate altei categorii de expuneri, potrivit art.4 alin.(1), (intrucat, spre exemplu, indeplinesc conditiile pentru incadrarea in clasa de expuneri de tip retail), institutiile de credit pot opta pentru incadrarea expunerii in clasa respectiva, si aplicarea, in consecinta, a ponderilor de risc corespunzatoare. Acest rationament poate fi aplicat si pentru partea expunerii care nu indeplineste conditiile pentru a fi ponderata la risc cu una dintre ponderile de risc de 35%, respectiv 50%.</p> <p>Incadrarea intr-o clasa de expuneri trebuie sa fie clara. Odata ce o expunere garantata cu proprietati imobiliare este incadrata in clasa de expuneri de tip retail, aceasta nu mai poate fi tratata ca expunere garantata cu proprietate imobiliara si, in consecinta, nu mai poate fi scutita de la incadrarea in limitele prevazute la art.4 alin.2 lit.c) si d).</p>
--	---

Referință	<i>Regulamentul BNR – CNVM nr. 14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, art.4 alin.(2) lit.d).</i>
Problemă	Calculul limitelor aferente clasei de expuneri de tip retail
Nr. Crt.	5 (Q98 CRDTG)
Întrebare	<p>Potrivit art.4 alin.(2), suma totala datorata institutiei de credit, societatilor mama si filialelor institutiei de credit, de catre debitor sau grupul de clienti aflati in legatura, din care acesta face parte, suma care include si toate expunerile restante, nu trebuie sa depaseasca echivalentul in lei a 1 milion euro. Totodata, din clasa expunerilor de tip retail sunt excluse creantele sau creantele potentiale garantate cu proprietati imobiliare locative carora li se aplica tratamentul prevazut la art.35.</p> <p>Se considera ca exista trei posibilitati pentru verificarea incadrarii in limita de 1 milion Euro:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) prin luarea in considerare doar a sumelor trase; b) prin luarea in considerare a sumelor trase, inclusiv a sumelor

	<p>aferente elementelor din afara bilantului, multiplicata cu procentele corespunzatoare (100%, daca elementul este purtator de risc maxim, 20%, daca elementul este purtator de risc moderat etc.); sau</p> <p>c) prin luarea in considerare a sumelor trase, inclusiv a elementelor din afara bilantului, in valoare bruta.</p> <p>Care varianta este cea avuta in vedere de prevederile regulamentului?</p>
Răspuns	<p>Prevederile art.4 alin.(2) lit.d) au in vedere sumele <i>datorate</i> institutiei de credit. Astfel, in cazul unei linii de credit, doar sumele trase trebuie luate in considerare la verificarea incadrarii in limita de 1 milion euro.</p> <p>Observatie: in conditiile respectarii prevederilor art.4 alin.(2), expunerea in totalitate, inclusiv partea netrasa, este considerata de tip retail.</p> <p>Aceste considerente sunt aplicabile si in cazul verificarii incadrarii in limita de 1 milion euro prevazuta la art.16 alin.(1) din <i>Regulamentul BNR – CNVM nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru institutiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating.</i></p>

Referință	<i>Regulamentul BNR – CNVM nr. 14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru institutiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, art.4 alin.(2)</i>
Problemă	Clasa expunerilor de tip retail – limita de 1 milion euro
Nr. Crt.	6 (Q 218 CRDTG)
Întrebare	<p>Cum trebuie evaluate urmatoarele categorii de expuneri, in vederea incadrarii in clasa de expuneri de tip retail? (valorile sunt nominale și nu sunt transformate in echivalent de expuneri la riscul de credit)</p> <p>1) Debitorul A – expunere bilantiera reprezentata de un credit 900.000 euro (tras in contul curent) si elemente in afara bilantului – 500.000 euro garantie (nu are caracter de substitut de credit – risc mediu, potrivit anexei la regulament), 500.000 euro angajament (scadenta</p>

	<p>initiala 9 luni – risc moderat, potrivit anexei la regulament), 500.000 euro credit documentar (emis si confirmat – risc mediu, potrivit anexei la regulament)</p> <p>2) Debitorul B expunere bilantiera reprezentata de un credit 900.000 euro (tras in contul curent) si elemente in afara bilantului – 500.000 euro angajament (scadenta initiala 24 luni – risc mediu, potrivit anexei la regulament), 500.000 euro credit documentar (in care bunul supus livrării reprezinta garantie reala – risc moderat, potrivit anexei la regulament)</p> <p>3) Debitorul C expunere bilantiera reprezentata de un credit 900.000 euro (tras in contul curent) si elemente in afara bilantului – 500.000 euro garantie (cu caracter de substitut de credit – risc maxim, potrivit anexei la regulament), 500.000 euro credit documentar (in care bunul supus livrării reprezinta garantie reala – risc moderat, potrivit anexei la regulament)</p>
Răspuns	<p>Asa cum este precizat in raspunsul la intrebarea 5 (Q98 CRDTG), prevederile art.4 alin.(2) lit.d) se refera la sumele <i>datorate</i> institutiilor de credit, si nu includ elementele din afara bilantului. Referitor la spetele aduse in discutie mai sus, doar expunerea bilantiera reprezentata de creditul in suma de 900.000 euro trebuie luată in considerare la verificarea incadrării in limita de 1 milion euro.</p>

Referință	<i>Regulamentul BNR – CNVM nr. 14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, art.38, lit.d)</i>
Problemă	Expuneri garantate cu ipoteci asupra proprietatilor imobiliare locative
Nr. Crt.	7 (Q148 CRDTG)
Întrebare	Care sunt principalele aspecte luate in considerare la stabilirea limitei de 75%, a expunerii fata de valoarea proprietatii imobiliare locative, in vederea aplicării ponderii de risc de 35%?

Răspuns	<p>Scopul acestei limite este acela de a se asigura garantarea deplina a expunerilor, astfel incat, in caz de nerambursare, pretul obtinut in urma vanzarii proprietatii sa fie suficient pentru a acoperi expunerea garantata. Limita este stabilita diferit, de la tara la tara, in functie de specificul fiecarei piete; astfel, in cadrul Uniunii Europene, sunt utilizate limite cu valori cuprinse intre 60% si 80%.</p> <p>In principiu, limita se stabileste in functie de volatilitatea preturilor aferente proprietatilor imobiliare locative si de timpul necesar pentru lichidarea garantiei; pot fi avute in vedere, de asemenea, si pierderile constatate in caz de nerambursare a imprumuturilor, pentru diferite niveluri ale limitei. Un nivel mai scazut al limitei se impune in caz de volatilitate ridicata a pietei, daca informatiile referitoare la istoricul pierderilor inregistrate sunt insuficiente sau chiar inexistente sau daca procesul de lichidare a garantiei necesita mult timp.</p>
----------------	--

Referință	<i>Regulamentul BNR – CNVM nr. 14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, art.35</i>
Problemă	Definitia proprietatii imobiliare locative
Nr. crt.	8 (Q181 CRDTG)
Întrebare	<p>Cadrul de reglementare prudentiala care asigura transpunerea in legislatia nationala a CRD (Capital Requirements Directive) cuprinde doua definitii pentru proprietatea imobiliara locativa. Astfel, potrivit art.15 alin.(1) din <i>Regulamentul BNR-CNVM nr.16/21/2006 privind expunerile mari ale institutiilor de credit si ale firmelor de investitii</i>, prin proprietate imobiliara locativa se intelege acel spatiu locativ care este sau va fi ocupat ori dat cu chirie de catre imprumutat.</p> <p>Pe de alta parte, in <i>Regulamentul BNR-CNVM nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard</i> se vorbeste despre “proprietati</p>

	<p>imobiliare locative care sunt sau vor fi locuite ori date cu chirie de catre proprietar” (art.35).</p> <p>Care este motivul pentru care, in legatura cu proprietatile imobiliare locative, se face referire, pe de o parte, la imprumutat iar pe de alta parte, la proprietar?</p>
Răspuns	<p>Prevederile Regulamentului nr.14/19/2006 reprezinta transpunerea unor prevederi nou introduse prin adoptarea Directivei 2006/48, prevederi in cadrul carora s-a utilizat în mod deliberat termenul de proprietar și nu cel de împrumutat. Nu este necesar ca imprumutatul sa fie cel care ocupă sau dă cu chirie proprietatea locativă, ci mai degrabă proprietarul, care poate fi altă persoană decât cel față de care instituția de credit înregistrează expunerea.</p>